

Већу Интердисциплинарних докторских студија
Универзитета уметности у Београду
Косанчићев венац 29
11000 Београд

Београд, 23. 5. 2020.

**ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА
ИЗВАН И ИЗНУТРА. МОБИЛНЕ ТРАНСПАРЕНТНЕ СКУЛПТУРЕ И ЊИХОВ
УНУТРАШЊИ САДРЖАЈ**

кандидата Ђорђа Аралице

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 12. марта 2020. године, донело је одлуку о именовану Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта **Изван и изнутра. Мобилне транспарентне скулптуре и њихов унутрашњи садржај** кандидата Ђорђа Аралице, студента докторског студијског програма Вишемедијска уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

мр Бранимир Карановић, професор емеритус Универзитета уметности, ментор
др Никола Шуица, редовни професор Факултета ликовних уметности,
председник комисије

Светозар Рапајић, професор емеритус Универзитета уметности
мр Чедомир Васић, професор емеритус Универзитета уметности
др ум. Ана Ђатовић, ванредни професор, Факултет уметности Универзитета у
Приштини са седиштем у Косовској Митровици

закључила је да кандидат може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

БИОГРАФИЈА

Ђорђе Аралица рођен је 1963. године у Оточцу, где је завршио основну школу. Средњу архитектонско-техничку школу завршио је у Београду 1982. године. После средње школе, дипломирао је на Вишој педагошкој школи и стекао звање наставника ликовне културе 1987. године. Следеће 1988. године уписао је Факултет ликовних уметности у Београду, смер Вајарство, на коме је дипломирао 1993. године у класи професора Николе Јанковића. Члан је УЛУС-а од 1995. године, где има статус самосталног уметника. Члан је УЛУПУДС-а од 2012. године.

Од завршетка студија до одласка у САД 1999. године радио је као спољашњи сарадник Републичког завода за заштиту споменика културе Србије. У овом својству сарађивао је на пословима конзервације фреско живописа у средњовековним манастирима Жича, Милешева, Грачаница и Наупара. Такође је радио на конзервацији и рестаурацији мермерне фасаде цркве манастира Студенице, као и на реконструкцији и извођењу мермерне декорације на олтарској прегради цркве манастира Милешеве и прозорске мермерне декорације на цркви манастира Сопоћана, као и на реконструкцији мермерне крстионице у истој цркви.

Боравио је у САД-у, Израелу, Италији, Грчкој, Турској и Бугарској. Током боравка у САД-у и у Израелу учествовао је у излагачким активностима локалних уметника. Током боравка у Остин колеџу (Austin College) у Шерману (Sherman, TX), у сарадњи са вајаром, Професором Марком Монроом (Mark Monroe) припремио је и водио две студентске скулпторске радионице. Приредио је по једну самосталну изложбу скулптуре у САД-у и у Израелу.

Учествовао је на реализацији неколико групних пројеката, међу којима се издваја сарадња на међународном пројекту *Public Art Shirt* групе Twelve by Fifteen, из Линца, Аустрија као и алтернативни филм *Уљез*, направљен у сарадњи са групом аутора. Излагао је на многобројним групним изложбама у земљи и иностранству и приредио је двадесет седам самосталних изложби. Његов рад праћен је у медијима и објављиван у уметничким часописима. Добитник је интернационалне награде Фондације Поллок-Краснер (Pollock-Krasner Foundation, New York) за 2019–20. годину.

ДЕТАЉНА АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Докторски уметнички пројекат **Изван и изнутра. Мобилне транспарентне скулптуре и њихов унутрашњи садржај** докторанда Ђорђа Аралице бави се проблемом потенцијалног представљања унутрашњег простора скулптуре и његовог активног укључивања у уметничку реалност.

Ауторово богато уметничко искуство на плану скулпторске форме монументалних размера обезбедило је шири оквир за установљавање тематског оквира докторског пројекта. У складу са претходним интересовањима утемељеним у свету реалности свакодневног живота, кандидат је развио своју поетику препознатљивих предмета који путем уметничке трансформације губе своју употребну вредност. Њихова новостворена уметничка намена је да код посматрача изазову ефекат самоидентификације, обнове личног искуства и коначно увида у интроспективни свет самог аутора. Шире значење овако схваћених скулптура успоставља се тематским оквиром, у коме се огледају и преламају опште категорије идентитета, традиције и транзиције.

Докторски пројекат састоји се из два дела, теоријског и практичног. Како сазнајемо у првом поглављу, теоријски део дисертације поникао је из ауторовог уметничког интересовања за превазилажење подвојности између спољашњег и унутрашњег простора скулпторског дела. Због комплексности финалног уметничког пројекта, истраживање је било усредсређено на неколико теоријских проблема, који су предочени у другом поглављу писаног рада. Међу њима су владајући модели у проучавању и интерпретацији уметности, као феномена фантазије с једне стране и као резултата ширег интелектуалног и социјалног контекста. Аутор проширује истраживачки оквир разматрањем теоријских поставки о утицају уметности и њених формалних компоненти на сферу људске психологије. Као нарочито важне, аутор третира теоријске радове који успостављају паралелу између перцепције и психоаналитичког приступа развоју личности. У оквиру ове теме, аутор се посебно осврће на теорије филозофа Жака Лакана, по којима поглед није сведен на физиолошки феномен чула вида, него је схваћен како двослојни, повратни модел виђења и усаглашавања између човека и његове околине.

Тако засновани теоријски оквир допуњен је уметничким или поетичким оквиром, који је тема трећег поглавља дисертације. У овом делу рада, аутор је

предочио уметничку традицију која је понудила историјски осведочене, и њему нарочито инспиративне, одговоре на проблематику мобилности, транспарентности и просторне комплексности уметничког дела. Представљени избор није ограничен на домете скулпторских радова уметника европске авангарде, већ су као инспиративна пракса наглашена и архитектонска остварења из приближно истог периода прве половине двадесетог века. У овом разматрању, подцртана су дела уметника Владимира Татлина и Александра Калдера, који су утемељили и својим радом одредили развој мобилне скулптуре. Као посебно важни истакнути су радови архитеката Ле Корбизјеа и Мис ван дер Роа, који су се посебно бавили транспарентношћу као једним од средстава сједињавања унутрашњег и спољашњег простора.

Теоријска разматрања послужила су аутору да добије почетни импулс за практични–уметнички приступ у разрешавању проблема интерактивне перцепције спољашњег, реалног простора и унутрашњег простора, тј. како он то назива, простора уметничке реалности. Као реални допринос теоријског дела рада, аутор је издвојио категорије *покрета*, *уоквиравања* и *виђења* као руководеће теме у реализацији уметничког дела пројекта.

Финални део докторског пројекта, изложба под насловом *Изван и изнутра*, одржана је септембра месеца у Галерији Атријум Библиотеке града Београда. Том приликом, аутор је у посебно креираном амбијенту изложио циклус од десет скулптура. Његова идеја била је да промовише своју главну тему кроз презентацију и садејство више медија, фотогафског, сликаног и видео материјала.

У писаној експликацији, која је тема четвртог поглавља, детаљно су објашњени технолошки аспекти израде скулптура. Континуитет кандидатовог уметничког рада и вештина у поигравању материјалом, челичним ланцима, тј. алкама, обезбедили су први предуслов теме тј. транспарентност површине скулптуре. Како је предложено, саме скулптуре, спортске лопте, већ својим обликом обезбедиле су мобилност изложеног материјала. Међутим, једноставне улазне формуле надограђене су пратећим материјалом. Тако је, примера ради, идеја о транспарентности допуњена приказаним видео материјалом који обелодањује котрљање унутрашњег материјала.

Ауторова дескрипција пројекта (поглавље 5) детаљно се осврће на улогу појединих аспеката изложбе у свеукупној поставци пројекта, почев од тематског избора, избора материјала и начина презентације на самој изложби. Из ове експликације, јасно се читава да је свеукупност изложених уметничких радова

осмишљена је у складу са претходно поменутиим категоријама *покрета*, *уоквиравања* и *виђења*. У основним цртама, аутор се својом презентацијом скулптура осврнуо на идеју *покрета*; категорија *уоквиравања* је била заступљена у физичком присуству или одсуству на сликама и скулптури; а *виђење* споља и *виђење* изнутра су основна тема видео и фотографског материјала.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА

Докторски уметнички пројекат **Изван и изнутра. Мобилне транспарентне скулптуре и њихов унутрашњи садржај** аутора Ђорђа Аралице темељно је теоријски и методолошки образложен и веома успешно практично реализован, чиме представља значајно и иновативно остварење у области вишемедијског стваралаштва. Пројекат је заснован и омогућен досадашњим радом Ђорђа Аралице, чија је уметничка делатност на пољу монументалне скулптуре препознатљива по особеном стилу, избору материјала и тематском оквиру. Његов докторски пројекат се у овом опусу издваја комплексним вишемедијалним приступом задатој теми интегрисања спољашњег и унутрашњег простора скулптуре. Као резултат теоријских разматрања, аутор је дефинисао уметничке теме у складу са којима је креирао свој одговор на претпостављени проблем. Низ поступака везаних за различите медије – скулптуру, слику, перформанс и фотографију – креирали су вишеслојни уметнички доживљај. Закључни елемент уметничког пројекта у форми видео рада понудио је два аспекта једног истог догађаја. Креирани колаж временских, динамичких и просторних секвенци има за циљ да проблематизује простор активног субјекта, аутора и посматрача, и погледом камере уведе нову реалност у којој су учесници у улози и простору посматраног. Као несумњиву вредност потребно је истаћи слојевитост уметничког размишљања о улози мултимедијалних, дводимензионалних, тродимензионалних, мобилних, интерактивних и интроспективних компоненти изложбене поставке.

Ђорђе Аралица је како теоријским делом свог докторског уметничког пројекта, тако и практичним уметничким доприносом задовољио високе критеријуме у изради мултимедијалног уметничког пројекта.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Докторски уметнички пројекат **Изван и изнутра. Мобилне транспарентне скулптуре и њихов унутрашњи садржај** Ђорђа Аралице замишљен је и реализован као медијски вишеслојно постигнуће. Ауторове уметничке идеје обогаћене су теоријским радом на реализацији пројекта и задобиле су квалитет концептуално заокружене и кохерентне целине од иницијалне идеје до њене пуне реализације. Поред тога, уметнички ангажман аутора је превазишао традиционални појам излагања тј. презентације уметности, јер је концепт изложеног и излагача постао неадекватан у новом јединству простора и погледа изван и изнутра.

Имајући све претходно наведено у виду, Комисија предлаже Већу интердисциплинарних студија Универзитета уметности да кандидату Ђорђу Аралици одобри одбрану докторског уметничког пројекта **Изван и изнутра. Мобилне транспарентне скулптуре и њихов унутрашњи садржај**.

У Београду, 23. 05. 2020.

Комисија:

мр Бранимир Карановић, професор емеритус Универзитета уметности, ментор

др Никола Шуица, редовни професор ФЛУ, председник комисије

Светозар Рапајић, професор емеритус Универзитета уметности

мр Чедомир Васић, професор емеритус Универзитета уметности

др ум. Ана Гњатовић, ванредни професор, ФУ Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици